

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Impius Infelix

Texier, Claude

Augustae Vindelicorum [u.a.], 1695

1. Prosperitas impii ordinariè est fons malorum, & infortuniorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45950](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45950)

dite, monet Idem S. Doctor, equus hic laborat non uno vitio, in medio cursus subito vos destituet, vel omnino in funesta vos precipitia abiiciet: *Quomodo te deiciat, nescis, tanto elisum gravius, quanto sublimius ferebaris.*

Loquamur sine metaphorâ, exprimamus clariùs mentem nostram cum Divina Sapientia in Proverbiis: *Prosperitas stultorum perdet eos.* Non dico, quòd prosperitas peccatorum se disperdat, seipsam mox dissipet, sed quòd prosperitas peccatores in ruinam precipites agat. Primò, pro hoc tempore ordinariè existens scaturigo disgratiarum, infortuniorum & interitûs. En primum punctum. Secundò, pro æternitate, eoquòd illa sit futura damnationis ipsorum perpetuæ causa. En alterum punctum. Ad illustrandam priorem veritatem, notari velim, pecculiam esse effectum Potentiæ ac Sapientiæ Dei, intentiones suas ad finem perducendi per media, quæ videntur ei contraria; in hoc enim se, ut Deum, operari demonstrat, quòd independenter à mediis ordinariis operetur, ex. gr. paupertatem assumit, quæ ei divitias abundè suppeditat, unde faciat & dissipat coronas: humilitatis abiectione ubitur tanquam viâ ad altitudinem dignitatum consequendam, ex tristitiæ exsucca ariditate elicere novit fontem lætitiæ. Sic illi Josephum per obscuritatem carceris & captivitatis placuit traducere, & evehere ad thronum Ægypti. Jobi fortunas multiplicavit per præviam omnium bonorum jacturam; in stabilienda Ecclesia voluit adhibere ignorantiam, ruditatem duodecim piscatorum, iisque instruere, & convincere Academias integras, sapientissimis Doctoribus eruditissimi sæculi refertas. Pari etiam modo, Deum dico, secretâ

PROV. I, 32.

DIVISIO.

I.
Punctum.

suæ Providentiæ dispensatione ad incitas & ruinas redigere peccatorem, dum ipsi apparentem divitiarum usum indulget ad tempus, quando permittit illius elevationem, eum dejicere, humiliare velle.

Psal. 72. 18.

Sensus hic est Davidici oraculi; *Dejecisti eos, dum allevarentur*, Advertere nos, vult D. Augustinus, Davidem non dixisse: *dejecisti eos*, postquam elevati sunt, sed dum elevarentur, quibus innuitur: *Non aliud esse tempus elevationis, aliud dejectionis*; ipsam elevationem verissimam eorundem esse ruinam: *Elevatio ipsa ruina est*, vix oriuntur peccatores & instar fumi evanescent: *Exaltati, deficientes, quemadmodum fumus deficient*.

Augustin in
Psal. 72.

Psal. 36. 20.

O Deus! exclamat S. Gregorius, quàm bellè quadrat hæc comparatio, qua peccatores describuntur fumi instar, ascendenti in altum, disparere, qui eâ, quâ mensurâ se dilatat, seque extendit, in aëre perit; *Ascendit, tumescit, evanescit*, quò sublimior enititur, eò magis dispergitur; *Unde ostenditur, ut altus sit, inde agitur, ut non sit*.

S. Greg. in
Psal. 36.

En vivam picturam magnitudinis & prosperitatis impiorum, Fateri omnino nos oportet, admirabiles esse comparationes, quas sacra pagina adhibet ad res nobis clariùs ob oculos ponendas. Quibusnam putatis uti verbis Sanctum Job, ut nobis exprimat impium suam domum per media illicita amplificantem? Fortassis furioso leoni, rapaci lupo, astutæ vulpi eundem comparat? hæc nimis sunt vulgaria: tineæ similitudinem in medium affert: *Ædificavit sicut tinea domum suam*, proh Deus! quæ potest intercedere similitudo inter animalculum adeò parvum, quod insensibiliter corrodit lignum, & hominem nequam, cujus direptiones & oppressiones luce meridianâ clarius patent? eximia sanè relatio similitudinis. Nunquid

Job. 27. 18.

quid enim verum est, quod eodem tempore, quo tinea lignum absumit, propriam, ubi se locavit, mansionem consumat ac destruat? pari modo sentiendū de peccatore, qui illo item tempore, quo firmare se per media prohibita conatur, suam ruinam & interitum procurare, incipit. *Prosperitas stultorum perdet eos.*

Prov. 1. 32.

S. Augustinus explicans versiculum istum Psalmistæ: *Donec fodiatur peccatori fovea*, annotat; id quod sæculi stylo significat prosperitatem aut elevationem quandam in honoribus, est magnitudine mundanâ, hoc ipsum in terminis Sacræ Spirituræ, & sequendo verbum Dei, primam sc. veritatem, appellari fossam, præcipitium & abyssum; *Felicitas peccatorum fovea ipsorum est.*

S. Augustin.
Pl. 93.

Quid igitur agit vir ille, qui frandalentum in contractum, falsos inquitur testes, argento corrumpit iudices, per viam iniustitiæ lucratur & evincit causam? Ampliat fossæ suæ cavernam. Quantum is verò proficit, qui numerorum fulgore Patroni excæcat oculos, ut uni suorum filiorum beneficium aliquod compareret? scrobem auget, fossam dilatat. Quid avarus, aut ambitiosus iste efficit, qui calumniis, fraudibus, iniustitiis suum circumvenit vicinum, simplicem hominem supplantat? fossam præparat, præcipitium sibi aperit. Imò peccator hic divitiis abundat, viribus pollet, habetur in honore ab omni mundo, respicitur à magnatibus, timetur à sibi æqualibus, formidini est minoribus; verbo, faustus est fortunæ pullus. Qualemcunque vos talem judicaveritis, pergit S. Augustinus, nihilominus assevero, quòd apud Deum hoc aliud nil sit, nisi ampliare fossam; *donec fodiatur peccatori fovea*, vobis æquè ac illi videretur, se ascendere, sed Deus descendere eum affirmat; *Hoc se ille putat, sublimiter ire, & Deus hoc*

foveam

foveam vocat. Cur ergo Deus tanto ipsum tempore sustinet? quare non pridem in eundem rigoris sui exemplum statuit? Bene intelligo, subdit Ecclesiæ Doctor, vis Deum mali vindicem, mox ut puniat, sepeliat delinquentem. *Adhuc fovea illi foditur, noli festinare.* Nè, quæso, sitis nimium anxii: an non videtis fossam adhuc nimis angustam, spatium minus esse capax? quando perversam intentionem suam opere complevit, iniustam hanc actionem ad finem deduxit, tunc fovea erit absoluta, erit satis profunda, satis spatiosa ad tumulandum ipsum cum omni sua prole & universa posteritate, *donec fodiatur peccatori fovea.* Tunc non sine stupore dicetis; nunc ergo adverto primùm, quem in finem is quindecim aut virginti annos laborando insumpserit; ecce, quæ & quanta Deus illi permittebat, agere: nos autem arcanū istum mysterium non capiebamus malè hac in parte murmurantes contra Divinam Providentiam.

Psal. 10. 10.

Inclinabit se, & cadet, cum dominatus fuerit pauperum.

Tunc, quando oppresserit pauperes, eorum substantiam deglutierit, eorundem sanguine se exsatiârît, quando iniustitia ipsius principem in urbe obtinuerit locum, dominum in provincia occuparit; quid inde cum illo fiet; se robore munit, majorem cum amplitudine se extentabit? multum hallucinamini, dicatis potius, vires amittet, ignominiosè se abiiciet, infami lapsu corruet: *Inclinabit se, & cadet, cum dominatus fuerit.*

Ibide 25.

Adjuro vos, fratres mei, prosequitur S. Augustinus, ne levi transiliatis passu hoc punctum; patitur difficultatem, non diffiteor, qui carnis & sanguinis dictamine persuasus, iudicium ferre consuevit, dicta comprehendere contendit: *Indendite, fratres, quia magna res est, ut felicitas fovea dicatur.* Qua ratione ergo Doctor eximine probas, beneficium

ficium per Simoniam acquisitum, hæreditatem admodum pinguem viduæ cuidam extortam, vel à monetariis dolose comparatam argenti summam; quomodo, inquam, probas, foveas istas esse, & ambabus manibus sinum implere auro, idem esse, ac se depauperare? En, quàm hoc sensui sit imperceptibile.

Siquis hoc mysterium comprehendere velit, consulit S. Augustinus, Davidem sequatur, qui monstrabit locum, ubi veritatis istius evidentia patebit manifestè; *Vidi* Psal. 36. v. 36. *impium superexaltatum. Transivi, & ecce non erat, vidi impium* 37. in sua prosperitate, quæ, meos, fateor, fascinavit oculos; sed abii, & vix vidi, mox evanuit. Transit Propheeta, sed quò, reticet, quod tamen rescire, nostra quàm maximè interesset. *Transivi, id est peregrinus à seculo factus sum, & in aeternam cogitationem excedens, nihil esse reputavi*, habet glossa S. Zenonis Veronenis, id est: Spiritu abreptus extra tempus, puncto aeternitatis appropinquavi, omnè seculorum cunctorum seriem speculatus, unum consequens alterum in infinitum; deinde cogitationes meas ad mundum reflectens, agnovi, quòd nil magnum aestimari possit in spatio, tam arctis limitibus circumscripto, & quòd radiantis fortunæ splendores quinquaginta vel etiam sexaginta annorum circulo illustres non viderentur aliud, quam circumvolitantes in aëris regione atomi. Satis bona est hæc expositio. Meliùs congruit proposito nostro conceptus D. Gregorii Nysseni.

Transivi, id est profeci, perveni ad spiritualia. Deservi, mens est S. P. cogitationes terrenas, sensus, judicia mundi, non juxta carnis prudentiã sed secundum principia fidei, judicavi, & protunc clarè perspexi, quòd elevare se contra, Deum, sit idem, ac se deprimere; velle se illo invito stabilire, sit, sui ruinam quærere; modis & mediis injustis divi-
tias.

tias corradere, sit, iis exspoliari: quia contra Deum se erigere, est procul à Deo recedere, qui est terminus veræ elevationis: *qui recedit à Deo, in profundum it, se fundare in aliquo extra Deum, est inniti nihilo, qui confidunt in nihilo.*

Doctorum Sol D. Augustinus novam dictæ explicationi affundit lucem. *Dransivi, donec intrem in sanctuarium Dei.* Me contuli in secretum cubile arcanorum Divinitatis, ubi addidici mysteria sapientibus sæculi incognita: vidi, quòd omnes improborum secundi successus sint vaporum instar, ex quibus omnipotens pyragogus procudit sua fulmina, suæque bellica tormenta incendit ad ipsos abolendos: vidi Deum insultantem perversis peccatoris conceptibus, & stolidis eorum cogitationibus qui gloriam ipsius admirantur; cùm prævideat mox adventantem diem illius ruinæ, quòd eum deducit per prosperitatis umbram, sicut Aman olim in medio favorum Regis Assueri potentia sub ductus fuit: *Dominus autem irridebit eum, quoniam prospicit, quòd veniat dies ejus.* Vidi virum hunc, mundo deditum, quòd mille versutiis, millenis injustitiis procurârit incrementum hederæ, seu prosperitatis sæcularis, sed eodem tempore, quo sub illius umbra captare quietem intendit: *Paravit Deus vermem ascensu diluculi in crastinum, & percussit hederam, & exaruit.* Dico; Deus in ordine suæ Providentiæ disposuit lites forenses, hostes, calumnias, incendia, ac mille alios casus, ut iis absumerentur bona, in quibus is omnem suam spem reposuit. Vidi denique in divino isto Sanctuario Deum aliàs summè bonum, iram & arma induere ad evertendam impii felicitatem, seque solennis juramenti vinculo obstringere

Ysaï, 36. 3.

Joan, 4. 7.

gere ad extirpandum superbix illius excessum. *Jura* Amos. 8. 2.
vit Dominus in superbiam Jacob, quid juravit? quaerit S.
Hieronymus: *Si oblitus fuero opera eorum usque in fi-*
nem. Juravit, quantumvis patientiam habuerit, nolit
tamen oblivisci injustitiarum reproborum, quod eos per-
dere, destruere velit.

Quod si itaque cum Propheta pariter arcanorum Dei
Sacrarum nobis subire lubet, videbimus, quod iniquo-
rum prosperitas Deo quodammodo bilem moveat, ad iram
Deum provocet, & quo tempore, isti se mediis damnatis
magnificent, eodem, sapientia ac Potentia Dei eos pro-
sternat & confundat: videbimus tandem prosperitatem
talem esse ruinae obnoxiam, perditioni proximam, *prospe-*
ritas stultorum perdet eos.

Permittite, ut veritatem hanc clarius illustrem com-
paratione quandam D. Augustino Familiari, quam prae-
senti materiae subministrat. Aspicite, petit ille, piscem
hamo interceptum, an non eodem pariter momento mor-
tem deglutiit, quo escam devoravit? gaudet ob praedam,
quam cepit, at sui interitum non sentit, usque dum pisca-
tor suum hamum retrahit: *Sis sunt omnes, qui de bonis tem-*
poralibus se beatos esse putant, hamum acceperunt, & cum
illo vagantur. En vivam prosperitatis peccatorum ver-
bis S. Doctoris adumbratam imaginem. Latatur impius,
sibi gratulatur, quod virum bonum defraudarit, horum
pupillorum hereditatem sibi appropriarit, sed miser non
advertit hamum irae & vindictae Divinae, quem simul
abstraxit: *habet hamum in faucibus*, aliquot ei annos
Deus adhuc indulget, quibus pro lubitu, *cum illo*
vagatur. Actum tamen est cum ipso, captus, perdi-
tus est, & si quis istius invideret felicitati, aequè ac
ipse

ipse captivus deberet ignorare suum infortunium: *Noli gaudere ad piscem in esca sua exultantem: per escam ipsam, de qua letatus est, ad consumptionem trahitur: hoc est, sub apparentis fortunæ escâ latente hamo rapi in mortem: hoc est, in prospero successu invenire suorum bonorum jacturam, suæque familiæ ruinam.* Bina pro confirmatione dictorum in scriptura occurrunt exempla, unum, quod magnatibus, alterum, quod deservit plebeis.

Achab, si quis unquam Regum fastos sceleribus contaminavit, præcipuus inter eos fuit; hic Nabothi vineam suo palatio affinem, ad hortum exinde construendum, quàm maximè opportunam ardentè ambiit; petit is illam à possessore, preces & pretium offert, quam tamen cedere, utp. suorum parentum hæreditatem, Naboth pialo sibi non levi duxit: *Propitius sit mihi Dominus, opponit iste, nè dem hæreditatem patrum meorum.* Avarus princeps repulsam passus, tantâ obruitur tristitiâ, ut in lectum deciderit: *proiciens se in lectum, avertit faciem suam ad parietem, & non comedit panem.* Rumor regiæ displicentiæ brevî defertur ad Jezabelem Reginam, marito suo longè nequiores; hæc cubile subiens, quid hoc, decumbentem affatur Regem, quæ subitanea tempestas tam inrempestivam tuæ Majestati afflavit melancholiam? Naboth ejus origo est, indignabundus reponit Achab, qui suam, quam petii vineam, dare mihi renuit. Causâ infirmitatis cognitâ facilem ac velocem medelam regia conjunx pollicetur, Regem è lecto surgere, mensæ assidere jubet non sine muliebri sarcasmo: *grandis authoritatis es, & bene regis regnum Israël; mihi negotium hoc relinque, quod confestim è voto tuo expediam, vineam tibi tradam.* Annulus, charta mox adsint, Regina mille virtutis

sutiis

futiis instructa, calamum manui, manum chartæ admoveat, rescriptum conficit, ad principes, urbem Nabothi inhabitantes, transmittit cum mandato, ut acceptis literis, duos Belialis filios, falsos testes inquirant, qui Nabothum Divinæ & regis Majestatis læsæ reum, blasphemum contra Deum, verbis injurium in regem accusent, adductis dein, & auditis testibus sententiam ferant. Quales testes, tales judices, omnes corrupti, qui recipientes literas regio sigillo munitas, Nabothi vitam morti, bona Regis fisco, parentem cum suis universis liberis obruendum faxis iniquissime adjudicârunt. Nuntio de executione consummata accepto, Jezabel plena gaudio cum optatissimis suis novellis properavit ad Regem, vineæ domino vacantis possessionem offert, surge, ait, & posside vineam Naboth. Ibidem, v. 15. Subfiliit præ lætitiæ æstu pectus Regis, qui se mox itineri accinxit, aditurus possessionem hæreditatis desideratæ. Videtis piscem hunc, qui vix præpinguem bolum istum glutit, & perit, *habet hamum in faucibus, cum eo vagatur,* nihil interea adversi suspicatus. At Deus Eliam vocat, ad Achab, vineam accedentem, ablegat; qui zelo ardenti Divinæ gloriæ stimulatus, celeri gressu Regem assequitur, & alloquitur: Rex, inquit, placeat tibi audire verbum intimandum nomine Dei qui manibus tuis sceptrum & regnum consignavit: *Hæc dicit Dominus, occidisti, insuper & possedisti,* ut infrænata tuæ concupiscentiæ fieret fatis, si is non erat spoliari innoxium, ejus spoliis te ditari, nisi etiam vitam illi extorqueres. Ah! tragœdiæ finem necdum spectâsti, longè aliam, quam ominere, fortietur Catastrophem. Aspice, non lentu passu incedentem Dei vindictam; *hæc dicit Dominus: in loco hoc, in quo linxerunt canes sanguinem Naboth, lambent quoque sanguinem tuum.* Ibidem, .19. Ecce, pregit ulterius Propheta, *ego inducam super te ma-*

lum . . . & interficiam de Achab mingentem ad parietem. Juro, quòd scelera tua non dimittam inulta, effundam super te, tuamque familiam meam maledictionem, domum tuam cumulo cædibus & latrocinis, stirpem tuam radicitus extirpabo, uti Jeroboamum cum suis abolevi, & extinxi. Vanas minimè fuisse minas, brevi probavit eventus. Ahab fuit interemptus, Jezabel caninis dentibus in prædam cessit, impia Regis posteritas penitus è medio sublata. En speculum, in quo se contemplantur magnates.

Sequitur aliud pro plebeis. Giezi infaustus Prophetæ Elisæi servus, credebatur se opportunam nactum occasionem, ditescendi, tunc temporis, quando contra inhibitionem sui magistri cum impudenti mendacio petiit, & obtinuit à Naaman principe vestes aliquot, quamquam item argenti summam: sed hæc fortuna, qua se fortunatissimum censuit, in extremum infortunium repente se commutavit: prout opimis hæc spoliis ditato Propheta præfagit, eidem exprobrans: *Acceptisti argentum, & acceptisti vestes, ut emas olivea, & vineas, & oves, & boves, & servos, & ancillas.* Comparasti thesauros, exinde conduxisti famulos, à quibus tibi deserviat, quia servire amplius, te piget; cum tibi sufficias in tuo sensu, omnibus abundes, sed quantum à veræ felicitatis tramite miser aberras? Naamani quippe lepra, à quo accepisti argentum, te, tuosque posteros uni versos inficiet, infestabitque. en lucrum è dolosa negotiatione tua relatum, egestatem, infamiam, dedecus, infirmitatis tuæ comites individuos. Idem non rarò inter nos fieri observamus. Opifex mercator: iste se multum in œconomia profecisse censet, dolosè alios in mercimoniis circumveniendò: hoc tamen ipsum est

est, quod maledictionem Dei iis procurabit. Paupercula quædam filia se felicem iudicat, si mediante illicito questu aureos aliquot in emptionem melioris amictus obtinuit, sed hoc est, quod eam suo exuet honore, cum dispendio fortassis æternæ simul salutis.

Num ergo comprehenditis aliquando, damnosa ejuscemodi esse lucra, modos acquirendi domino suo fatales, & mundanos nimium credulos falsis sapius perfrui gaudiis? Achabo quidem vinea è voto cessit, sed simul alteri regnum cedere debuit, acquirens vineam, amittens imperium; finem suæ intentionis assecutus, exultat, quia nescius, quod subtrus lateret malum, quodd iæus hic ridentis fortunæ lethalis se vitâ, regnoque exspoliaret, & quodd Deus studio talem caparet successum, ad eum cum universa Regali familia in illo, vellut in fossa propria, sepeliendum, *prosperitas stultorum perdet eos.* Prov. I. 33.

Per Deum obsecro, firmiter hanc nobis imprimamus veniatur, iudicium feramus de rebus secundum principia fidei: si oculorum nostrorum acies est nimis curta & debilis, mutuemus à Deo lumina, & loco plausus, quem damus impio, fallaci suæ felicitati innitenti, aut invidiæ, quâ forsan tangimur, dicemus, ac sentiemus cum Jobo, quodd impius in prosperitate sit maledictus omniâque mala in ipsius caput sint devolvenda brevi tempore; *Ego vidi stultum firma radice. & maledixi pulchritudini eius.* Job, 5. 3. *statim.*

Adde: si hæc è peccatis propagata prosperitas aliud nil progigneret, quàm bonorum jacturam, tragica mortis fata, familiarum exterminationes, damnanda foret, sed, quodd longè magis funestum, infert prætereà peccatori amissionem irreparabilem bonorum simul spiritualium &

æternorum, eique suam in cælesti patrimonio portionem subtrahit: cælo eiicit, ad tartara dettudit: *prosperitas stultorum perdet eos.* Quod secunda mea parte paucis demonstrandum assumpsi.

II.
Punctum.

Nil melius in Scripturis Sacris probatum constat, quàm adversitatem proborum hominum esse, quandam Prædestinationis notam. *Flagellat omnem filium, quem recipit.* Pari modo, improborum prosperitatem esse signum reprobationis illorum. Quidam Doctorum inquirunt, cur Christo in monte Thabor gloriôsè transfigurato, suæque Divinitatis majestatem exteriori splendore manifestante, testificantibus Moyse & Elia, ipsiusque magnificentiam unà publicantibus, Pater cœlestis voce perceptibili de eo enuntiârit: *Hic est filius meus.* At è contrario, dum Ideam supra Calvariæ verticem plagis deformatus, ignominis oppressus, in medio latronum, illum blasphemantium, Cruc penderet affixus, altum teneat silentium, nè quidem unico verbo suum istum esse Filium, prodat.

Luce, 9. 35.

Qui dubium movent, etiam solvunt, & docent, causam esse; in priori monte Christum comparuisse in statu prosperitatis, qui non est, ordinariè loquendo competens filiis Dei, at in Calvariæ monte supra Crucem manifestè prætulisse signum filiorum Dei, patientiam videlicet: in hoc statu tam apertè erat cognoscibilis, ut qui prius illum in suis prodigiis ac miraculis non noverant, filium Dei mox profiterentur, quamprimùm mortem subire vidissent: *Verè hic homo Filius Dei erat.*

Marc. 15. 39.

Si consideremus prosperitatem illam etiam, quæ per media licita est obtenta, ipsam conferendo cum statu & inclinationibus hominum, tria nobis occurrunt notabilia
motiva,